

Van weten naar doen

Een realistisch perspectief op participatie

Mark Bovens

WRR

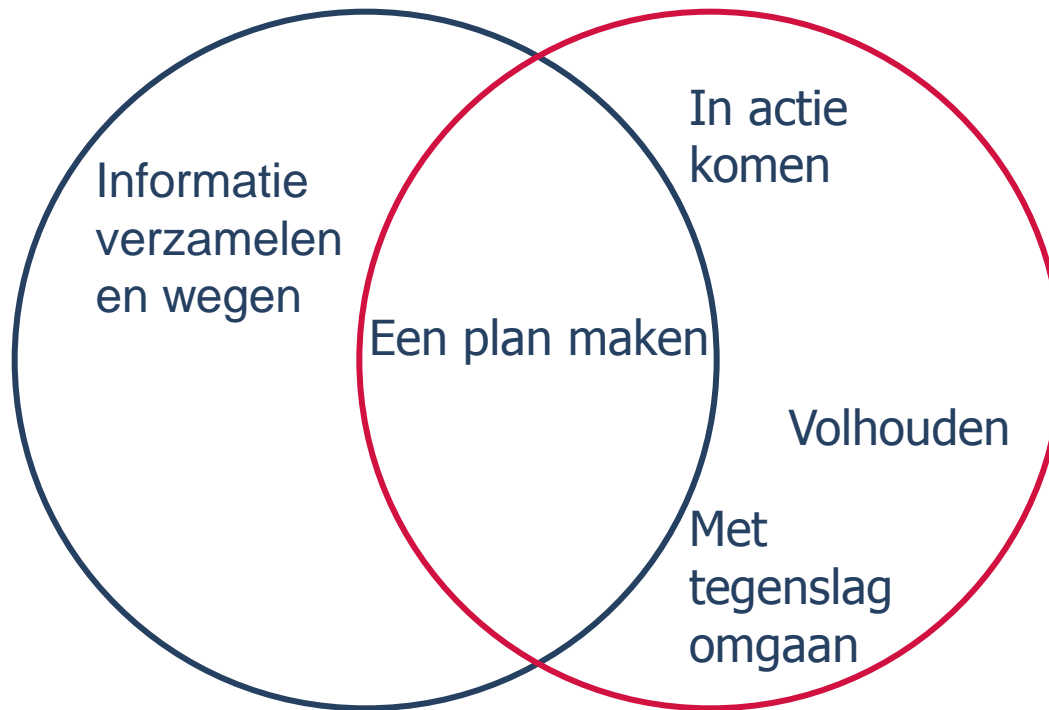
Gedragswetenschap en redzaamheid

Gedragswetenschap en redzaamheid

Gedragswetenschap en redzaamheid

Denkvermogen

'Doenvermogen'

WRR

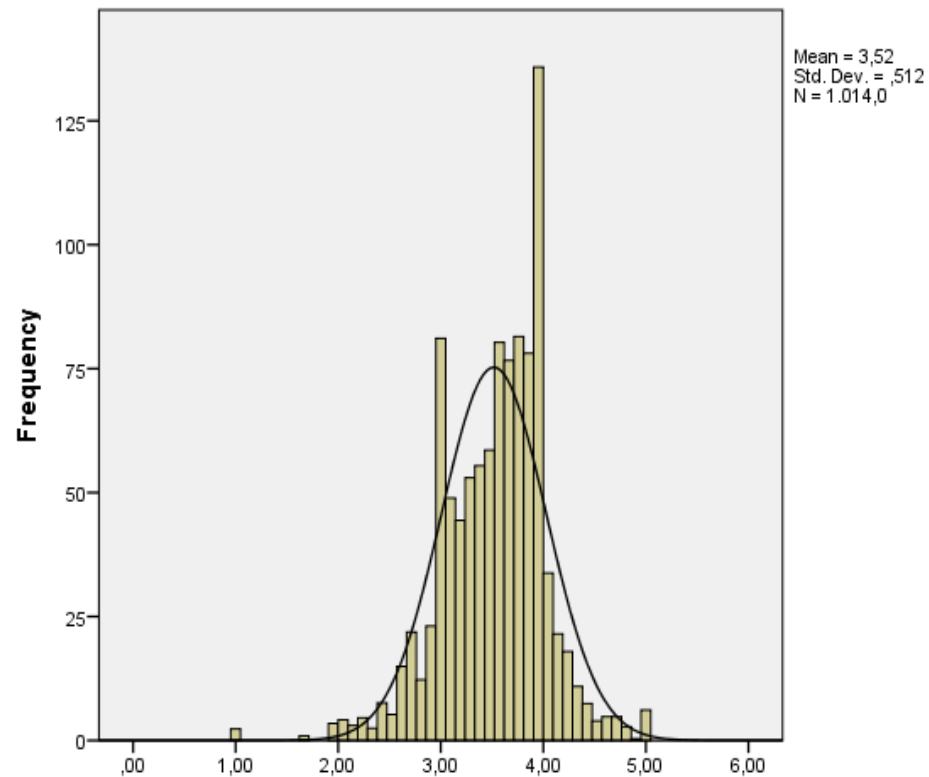
Marshmallows en beleid

Determinanten van doenvermogen

Verdeling van doenvermogen

Samenhang met denkvermogen - opleiding beperkt

	Weinig vermogen N = 187	Middengroep N = 654	Veel vermogen N = 173
Score UPCC	2,76	3,55	4,20
Gemiddelde leeftijd	47	49	48
Geslacht (%)			
Man	49	48	53
Vrouw	51	52	47
Opleidingsniveau (%)			
Laag	40	22	16
Midden	36	44	38
Hoog	24	34	46
Totaal	100	100	100

Invloed van stress en belasting

Mentale vermogens worden aangetast door:

- Acute stress
- Mentale vermoeidheid
- Armoede en schaarste
- Verdriet en eenzaamheid

WRR

Centrale conclusies rapport

- Weten leidt niet altijd tot doen
- Doenvermogen is begrensd
- Neemt af door stress of mentale belasting
- Lastig te trainen
- Komt in de beste kringen voor

Betekenis voor beleid en regelgeving

Rationalistisch perspectief	Realistisch perspectief
<p>Assumpties over gedrag</p> <ul style="list-style-type: none">•weten leidt tot doen•zelfcontrole is onbeperkt <p>Assumpties over beleid</p> <ul style="list-style-type: none">•sturen via informatie & geld•burger moet de wet kennen•meer keuze is altijd beter	<p>Assumpties over gedrag</p> <ul style="list-style-type: none">•weten is nog geen doen•zelfcontrole is begrensd <p>Assumpties over beleid</p> <ul style="list-style-type: none">•sturing via keuzearchitectuur•burger moet de wet ook 'kunnen'•verleiding en stress verminderen

Toepasbaar op M/V participatie?

Waar zit het probleem: normen of gedrag?

- Is het niet willen, en dus niet doen?
- Of wel willen, maar niet doen?

Realistisch perspectief: uitgangspunt is dat burger wel wil

Van weten en willen naar doen

Rationalistische aanpak

Gedrag sturen via:

1. Informatie: publiekscampagnes
2. Financiële prikkels: betaald verlof

Maar weten leidt niet altijd tot doen

Zeker bij life-events

Realistische aanpak

Meebewegen met beperkingen doenvermogen:

1. Sturen via keuzearchitectuur
2. Mentale belasting verminderen
3. Stress reduceren

Keuzearchitectuur

Meer dan informatie alleen

Pas de keuzearchitectuur aan:

- verleidingen verminderen
- gewenste keuzes makkelijker maken

- standaardopties: verlof als *default*
- opt-outstelsels: *4 dagen werken, tenzij ; kinderopvang, tenzij*

‘Wie niets doet zit goed’

Mentale lasten reduceren

Mentale lasten van regelingen verminderen

- vgl *cognitive load stress test* (BIT-UK)
- 'doenvermogenstoets' bij nieuw beleid

- eenvormig en eenvoudig
- weinig handelingen
- op routine: weinig wijzigingen

Belastingdienst: experiment toeslagen

Let op!

Wij hebben met uw gegevens een schatting gemaakt van uw inkomen. Uiteindelijk kan uw inkomen net iets hoger of lager zijn. U moet dan toeslag terugbetalen, of u krijgt een nabetaling. Wilt u het risico op terugbetalen verkleinen? Dan kunt u de schatting van uw inkomen verhogen met 1.000 euro.

Ja, ik wil de schatting van mijn inkomen verhogen met 1.000 euro.

Figuur 15

Let op!

Voor huurtoeslag geldt een inkomensgrens. Uw geschatte inkomen ligt rond die grens. Wij willen u hier graag over adviseren. Bel met ons.

Figuur 16

Belastingdienst: experiment toeslagen

Resultaten:

- 72% controleert en verbetert
- klanttevredenheid hoger
- 31% minder klantcontacten
- lagere uitvoeringskosten

Stress reduceren

Mentale belasting zorg/werk verminderen

Minder logistieke stress:

- opvang zieke kinderen
- brede school
- BSO met zwemles
- BSO met Bol.com, Hello Fresh etc.

Van weten naar doen

Een realistisch perspectief op participatie